

SANTRALLERDE ÖZELLEŞTİRME SÜRECİ

Fatih Erçelik

Türkiye Enerji, Su ve Gaz İşçileri Sendikası (TES-İŞ) Yatağan Şubesi Başkanı

Temsil etmekten onur duyduğum ve özelleştirmeye karşı verdiği dışı dış mücadeleye Türkiye’de adını altın harflerle “Barikat Çocukları” olarak kazımış, Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santrallerinde çalışan enerji işçileri, Şubem ve Kurullarımız adına sizleri saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

TES-İŞ Sendikası Yatağan Şubemize bağlı Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri, ülkemizin en önemli enerji üretim tesisleridir.

Ancak yıllardır izlenen özelleştirme politikaları nedeniyle tek bir çivi dahi çakılmamış, eleman alınmamış, adeta gözden çıkarılmış, yönetsel ve üretimsel sorunları bilinçli olarak giderilmemiştir.

Santrallerimizin yönetsel sorunlarına rağmen, teknisyen, yardımcı işçi ve idari personelin alabildiğine azalması nedeniyle gerekli bakım ve onarım işlemlerin yapılamaması, teknolojik yenileme ve ilavelerin yapılamamasına rağmen hedeflenenin üzerinde ve Türkiye’nin en ucuz elektrik enerjisi üretimini gerçekleştirmektedir.

Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri yedek bekletilmelerine ve yönetsel sorunlarına rağmen, ortalama %93’lük kapasite ile enerji üretmekte ve 2011 yılı itibariyle 123.910.651.-TL kâr etmiş, vergi üçüncülüğünü elde etmiştir.

Elektrik hizmetinin temel bir insan hakkı olduğunu, halkımıza ucuz ve güvenli bir şekilde sunulması gerektiğini, bunun da ancak siyasi yandaşlık hesaplarından uzak bir kamu yapılanmasıyla olacağını biliyoruz.

Ancak özelleştirme politikaları, ülkemizin bağımsızlığını ve ülke çıkarlarını tehdit eder hale gelmiştir.

“Doğal Tekel” konumunda olan, ülkenin bağımsızlığı ve ülke savunması açısından stratejik birçok kamu işletmesi, yabancı sermaye ve onun yerli işbirlikçilerinin eline geçmiştir.

IMF ve Dünya Bankasından talimat alan siyasi iktidarlar, ekonomiyi dışı bağımlı hale getirmiş, kendi kaynaklarımızla kalkınma yolundan bütünüyle uzaklaşmıştır.

Adına özelleştirme denilen yağma, talan ve peşkeş düzeniyle, 1985 yılından bu yana kamunun uğratıldığı zararın haddi hesabı yoktur.

Sadece geçtiğimiz yıllarda AKTAŞ-KEPEZ-ÇEAŞ gibi yapılan enerji özelleştirmelerinde, bugüne kadar 8 milyar dolarlık bir kamu zararı oluşmuştur.

Enerji üretim santrallerinin özelleştirilmesinin haklı hiçbir gerekçesi yoktur. Bunun adı, resmen “doğal tekel” konumundaki kurumların yerli ve yabancı sermayeye peşkeş çekilmesidir.

Devletin, ülkenin, milletin çıkarlarını düşünen, ortak değerlere sahip çıkan herkesin önemli görevlerinden biri de, özelleştirmeye karşı mücadele etmektir.

Çünkü özelleştirme; özellikle enerjinin özelleştirilmesi, halkın 90 yıllık birikimlerinin yerli ve yabancı sermayeye peşkeş çekilmesi ve ülkenin bölünmez bütünlüğünün tehlikeye düşmesi anlamına gelmektedir.

- Özelleştirme demokrasiye saldırıdır.
- Özelleştirme emeğe saldırıdır.
- Özelleştirme işimize, aşımıza, geleceğimize saldırıdır.
- Özelleştirme ülkemizin bütünlüğüne ve bağımsızlığına saldırıdır.
- Özelleştirme vatana ihanettir.

1 Temmuz 2006 tarihinde, özel sektöre ait santrallerin “zam istemiyle şalter indirmesi” nedeniyle, gece 13 ilimizde birden saatler süren elektrik kesintisi yaşandı.

Özel sektör, elektriğe zam yapılmadığı için ürettiği elektriği bir koz olarak kullandı ve Türk halkını karanlıkta bırakmakta hiçbir sakınca görmedi. Çünkü enerjinin piyasaya terk edilmesi çok tehlikelidir.

Yapılması gereken, Termik Santrallerden Doğalgaz Santrallerine, Trafolardan Dağıtım Şebekelerine, Rüzgâr Santrallerinden Hidroelektrik Santrallere kadar bu alanın bir bütün olarak algılanması ve devlet yönetimi ve denetimi altında bulunmasıdır.

Eğer şalter, gözünü kâr hırsı bürümüş özel sektörün eline geçerse neler olabileceğini hep birlikte gördük.

Enerji özelleştirmeleri ülkemizin ve halkımızın çıkarlarına aykırıdır.

Sayın Başbakan, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı döneminde elektrik dağıtım özelleştirmelerinin ne kadar olumsuz sonuçlar doğurduğunu bizzat yaşayarak görmüştü.

Başbakan olduğu zaman da, özelleştirme isteyen İstanbul sanayicilerine “**elektriği özelleştirsek, anamız ağlar**” diye seslenmişti.

Sayın Başbakan’a soruyoruz:

O günlerden bugünlere değişen şey ne?

Bu kaygılarınız giderildi mi ki, “kamuya ait 17 termik ve 28 hidroelektrik tesisinin özelleştirilmesi en kısa sürede tamamlanacak” diyerek, sermayenin iştahını kabartıyorsunuz?

Biz de Sayın Başbakan’a bu sözlerini hatırlatıyor ve şöyle sesleniyoruz:

“Elektrik üretim santrallerinin özelleştirmeleri başka özelleştirmelere benzermez.” Ayrıca, **“Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy termik santral işçileri de başka işçilere benzemez!”**

Özelleştirmeci firmaların yapmış oldukları çalışmaları, baskıları yakından izlemekteyiz. Ancak bilinmelidir ki bizim satılık bir yerimiz yoktur. Santraller bizimdir. Gece gündüz demeden, bıkmadan usanmadan işyerlerimize sahip çıkacağız. Bu bizim onur meselemiz. Bu bizim iş, aş, ekmek kavgamızdır.

Bizler yıllardır enerjide özelleştirmenin halkımız için pahalı elektrik olduğunu, ülkemiz açısından belirsizlik, karanlık olduğunu, hatta vatana ihanet olduğunu, çalışanlar açısından taşeronlaşma, sendikasılaştırma olduğunu gördüğümüz için “enerjide özelleştirmeye hayır!” diyoruz ve biz buna izin vermeyeceğiz.

Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santrallerinde çalışan TES-İŞ üyesi üyelerimiz tek bir vücut, tek bir yürek olarak yıllardır özelleştirmeye karşı vermiş olduğu mücadeleden asla taviz vermeyecektir.

TES-İŞ Sendikası Yatağan Şubesi olarak bizler Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy’de çalışan üyelerimizle birlikte bu ülkeyi aydınlattığımız gibi, karanlıkta bırakma gücüne de sahibiz.

Alıcı firmaların işyerlerimize alınmaması için kurduğumuz barikatları, danışmanlık hizmeti veren firmalar içinde kurduk ve işyerlerimize sokmadık, buradan siyasi iktidara sesleniyorum: İhanet saydığımız bu politikalardan derhal vazgeçin! Dün nasıl karşı çıktıysak, bugün de, yarın da aynı şekilde karşı çıkacağımızın bilinmesini istiyoruz.

Özelleştirmeden yalnızca biz işçiler değil, yöre halkı, esnafı, köylüsü, memuru dahil herkes zarar görecektir ve bölgemiz ekonomisi çok büyük çöküntü ve kriz yaşayacaktır.

Yatağan'ın geçilmez olduğunu, bu ülkede ikinci bir "Çanakkale destanı" yaratarak göstereceğiz.

Bizler üretimden gelen gücümüzün farkındayız. Gücümüzü ve mücadele azmimizi öncelikle bu bayrağı yere düşürmeden bizlere devreden büyüklerimizden, direnişin simgesi olmuş enerji ve maden işçisi arkadaşlarımızla, yöre halkımızla, esnafımızla, sivil toplum örgütleri ve yerel yönetimlerle oluşturduğumuz birlik ve beraberlikten alıyoruz. IMF ve Dünya Bankasının dayatmaları sonucu hükümet tarafından sahnelenen bu oyuna son vereceğiz.

Bugün itibarıyla, ülkemizde sendikalı işçi sayısı 500 binlere kadar düşmüş durumdadır. Çalışanların sayısı artıyor ama, sendikalar eriyor. Bu dibe vuruştan kurtulmamız gerekiyor.

Böyle giderse çalışma hayatına bir zamanlar yön veren sendikalar, tabeladan ibaret sivil toplum örgütleri haline gelecektir.

Ülkemizde emeği değersizleştiren ve sendikal yapıyı ciddi anlamda tehdit eden taşeronlaşmaya karşı yeni önlemler geliştirmek zorundayız. Önümüzdeki süreçte sendikal yapıya umut veren tek şey, taşeronlarda çalışanlar için başlatılacak mücadele olduğuna inanıyorum.

Ülkemizde yoğun bir işsizlik ve özelleştirme denilen talan var.

Özelleştirmeler yoluyla, kamu büyük ölçüde tasfiye ediliyor. Adeta peşkeşe dönen özelleştirmeler, işsizlik ve sendikasızlık yarattı, dolayısıyla sendikaları zayıflattı.

Özelleştirme politikaları nedeniyle santrallerimize yatırım yapılmadığı gibi, emekliye ayrılanların yerine de yeni işçi alınmadığı için eleman eksikliği taşeronlar eliyle giderilmektedir. Siyasi iktidar eliyle, karın tokluğuna asgari ücretli bir köle sınıfı yaratılmıştır. Bugün taşeronlarda çalışanların sayısı, neredeyse YEAŞ ve KEAŞ işçilerinin sayısına ulaşmış durumdadır.

Taşeronlaşmaya karşıyız. Emek sömürsünün en yoğun yaşandığı bu çalışma biçimini kabul etmemiz mümkün değil. İşyerlerimizde çalışan taşeron işçilerinin yasal haklarını güvence altına almak, İş Kanununa uygun çalışmalarını sağlamak, izinlerini, kıdem tazminatlarını ve benzeri haklarını güvence altına almak için, 850 arkadaşımızı örgütleyip sendikamıza üye yaparak hukuki bir süreç başlattık. Bu arkadaşlarımız enerji üretiminin her safhasında asıl işleri yapıyorlar. Bu konuda sonuç alacağımıza inanıyoruz. Başarabilirsek, önemli bir mesafe kat etmiş olacağız. Bu arkadaşlarımız da, inanılmaz derecede sendikalarına sahipler ve mücadele ediyorlar.

Siyasi iktidar, şimdi de kıdem tazminatlarımıza göz dikmiştir, ama Türkiye işçi sınıfı kıdem tazminatı hakkının yok edilmesine kesinlikle izin vermeyecektir!

AKP hükümeti, sermayedarların talepleri doğrultusunda bir taslak hazırlamaktadır. Hazırlanan bu taslağın amacı kıdem tazminatı hakkını yok etmektir.

Hükümet, sermayeye büyük bir kıyak çekmektedir. İşverenlerin kıdem priminin yüzde 1,5'inin İşsizlik Sigortası Fonu'na ödedikleri primden düşülecek olması, bu kıyağın bir başka boyutudur.

İşçiler, finansal sermayenin kucagina itilmekte; işçilerin kıdem tazminatı hakkı, piyasaya sıcak para girmesi uğruna yok edilmek istenmektedir. Bunu kabul etmek mümkün değildir. Hükümet, Türkiye işçi sınıfının en önemli haklarından birini ortadan kaldırmaya hazırlanmaktadır.

AKP hükümeti, 12 Eylülcülerin açık diktatörlük koşullarında cesaret edemediği şeyi yapmak, kıdem tazminatını tasfiye sürecini başlatmak istiyor.

Buradan siyasi iktidarı uyarıyoruz:

“Ateşle oynuyorsunuz. Milyonlarca emekçinin hakkına gözünüzü dikmekten vazgeçin! Kıdem tazminatına dokunmayın! Dokunan yanar!”

TÜRK-İŞ Genel Başkanımız Sayın Mustafa Kumlu'nun söylediği gibi, bunu kesinlikle “genel grev” nedeni sayarız ve kıdem tazminatlarımıza uzanan elleri kırarız!

Ülkemizin bunca yeraltı zenginliği, yerli kaynaklardan daha ucuza enerji üretimi dururken, dışa bağımlı ithal doğalgazdan elde edilen özel sektörün elektrik üretimi %50'ye çıkmıştır. Ağır şartlarla uluslararası tahkimle desteklenen doğalgaz anlaşmalarıyla ülkemizin enerji politikaları ve geleceği ipotek altına alınmıştır. Bizim gibi doğalgaz ithal eden ülkeler arasında enerji üretiminde doğalgaza öncelik veren bizden başka bir ülke bulunmamaktadır. Doğalgaz üreten ülkelerde bile enerji üretimindeki payı %25'tir.

Yatağan, Yeniköy, Kemerköy Termik Santralleri ülkemizin en ucuz elektrik enerjisi üreten santralleri olmasına rağmen, yıllardır özel sektörün yedek lastiği durumuna düşürüldü. Ama özel sektörün dışa bağımlı doğal gazdan enerji üretimi ise, halen tam gaz devam etmektedir. İthal edilen 30 milyar metre küp doğal gazın %60'ı elektrik üretiminde kullanılmaktadır. Bizim santrallerimizde enerjinin 1kw/h maliyeti 2 cent civarındadır. Ancak özel sektöre, 18 cente varan korkunç ödemeler yapılmaktadır.

İdeolojik olarak serbest piyasayı yaşatmak uğruna devre dışı bırakılan, çok ucuza elektrik üreten kamu santrallerinin hemen devreye alınması gerekmektedir. Bu mantık, zararın kamunun üzerine yıkıldığı, kârın ise özel şirketler tarafından toplandığı bir yağma ve talandır; “zarar kamuya, kâr özel sektöre” mantığıdır. Bu yağmadır, talandır, kamu malını peşkeş çekmek ve kaynak aktarmaktır...

Doğal gaza bağımlı enerji politikalarından ve bir kamu hizmeti niteliğinde olan elektrik üretim ve dağıtım özelleştirmelerinden biran önce vazgeçilerek öncelikle kömür olmak üzere yerli ve yenilebilir enerji kaynakları faaliyete geçirilmeli, yatırım yapılmalı, hatta özel sektör santralleri derhal kamulaştırılmalıdır. Böylelikle çıkabilecek olası enerji krizleri önlenmelidir.

Enerjide özelleştirme ve alım garantili peşkeş politikaları sürdürüldüğü sürece, ülke güvenliği de tehdit altında olacaktır. Ülkemizin geleceği için stratejik öneme sahip olan enerji sektörü, özel çıkarlara teslim edilmemelidir.

Enerjinin özelleştirilmesi, ne rekabet ortamı yaratacak, ne de ucuzluk getirecektir.

Bu santrallerin gerçek sahipleri halkımızdır.

Halkımız; 90 yıllık birikimlerini uluslararası sermayeye peşkeş çekenlerden tarih önünde mutlaka hesabını soracaktır.

TES-İŞ Sendikası Yatağan Şubesi olarak üyelerimizle ve halkımızla birlikte yıllardır mücadelemizi her zaman yasal ve hukuksal platformda gerçekleştirdik.

Geldiğimiz noktada TES-İŞ, eğer bir gün “şalter indirecekse” bunu ne eriyen ücretleri için, ne de çalışma hayatının gün geçtikçe bozulan koşulları için yapacaktır. TES-İŞ, eğer bir gün “şalter indirecekse”, bunu sadece ve sadece, ülkemizin aydınlığının özel sektörün “kâr dürtüsü” elinde karanlığa dönüşmesine engel olmak için yapacaktır. Şalter Yatağanda, Yeniköy’de ve Kemerköy’dedir...

Bugüne kadar işimiz ve çocuklarımızın geleceği, halkımızın çıkarı için ne gerekiyorsa yaptık. Bundan sonra da, üretimden gelen gücümüzü kullanmak da dahil, her şeyi yapacağımızın bilinmesini istiyoruz.

Ölmek var, Dönmek yok!

TES-İŞ Sendikası Yatağan Şubesi, ülkesine sahip çıkacaktır.

TES-İŞ Sendikası Yatağan Şubesi, aydınlığa sahip çıkacaktır.

“Mücadele edenler her zaman kazanamazlar. Ama kazananlar, her zaman mücadele edenler olmuştur” diyerek, hepinize saygı ve sevgilerimizi sunuyorum.